

Odkryto najstarszy alfabet na Bliskim Wschodzie

17 kwietnia 2021

Archeolodzy odkryli w Izraelu fragment dzbanka z XV wieku p.n.e. z napisem wykonanym przy użyciu nieznanego naukowcom alfabetu. Badacze uważają, że w końcu udało im się znaleźć „brakujące ogniwo” – przejściową wersję zapisu między symbolami starożytnego Egiptu a literami starożytnych alfabetów Lewantu. Wyniki badań zostały opublikowane w czasopiśmie „Antiquity”.

Pierwsze znaki alfabetyczne pojawiły się w Egipcie w XIX wieku p.n.e., a znany nam alfabet fonetyczny – na Bliskim Wschodzie około XIII wieku p.n.e. Do tej pory naukowcom nie udawało się znaleźć materialnych dowodów odnoszących się do trwającego sześć wieków okresu pośredniego, oddzielającego te dwa najważniejsze etapy w rozwoju pisma. Teraz ta luka została wypełniona: archeolodzy z Austrii i Izraela pod kierownictwem Felixa Höflmayera z Austriackiego Instytutu Archeologicznego podczas wykopalisk w Tel Lachish w Izraelu w 2018 roku odkryli ceramiczny fragment dzbanka z alfabetycznym napisem wykonanym około 3450 lat temu. „Jest to obecnie najstarszy wiarygodnie datowany napis alfabetyczny w południowym Lewancie” – piszą naukowcy w artykule.

Napis daje wskazówki, w jaki sposób alfabet mógł zostać przeniesiony z Egiptu na Bliski Wschód. Autorzy uważają, że rozprzestrzenianie się wczesnego pisma alfabetycznego w południowym Lewancie było wynikiem interakcji lewantyńsko-egipskiej w połowie drugiego tysiąclecia p.n.e., a nie późniejszej dominacji Egiptu.

Grecy przejęli system alfabetyczny od mieszkańców Lewantu,

Fenicjan, a Rzymianie od Greków, po czym pismo oparte na alfabecie greckim i łacińskim rozprzestrzeniło się po całej Europie. Badacze sugerują, że Hyksosi, grupa ludów Bliskiego Wschodu, którzy podbili północny Egipt w XVI wieku p.n.e. i rządili tam do XIII wieku p.n.e., pomogli przenieść alfabet z Egiptu do Lewantu, a następnie do Grecji.

Fragment naczynia jest dość mały, a litery na nim zapisane są po przekątnej. Można wyróżnić dwa wiersze, z których każdy zawiera trzy litery. Dwa dodatkowe znaki są widoczne po prawej stronie górnej linii i jeszcze jeden między wierszami. Wszystkie te litery, zdaniem naukowców, były częścią wczesnego alfabetu semickiego, który był kiedyś używany na Półwyspie Arabskim. Niektóre z nich, z niewielkimi zmianami, są nadal obecne w języku hebrajskim do dziś, na przykład litera „Ain”, reprezentowana przez hieroglificzny symbol przypominający oko. „Jak w przypadku większości wczesnych alfabetów południowo-lewantyńskich, ta litera jest okrągła, przypomina tęczę oko z brakującą źrenicą” – zauważają autorzy artykułu. Naukowcy nie są pewni, co oznaczają słowa na dzbanku. Być może były częścią imion lub dłuższych słów.

Obok odłamka archeolodzy znaleźli szczątki ziaren jęczmienia, które posłużyły do określenia wieku znaleziska.

Na podstawie: [Cambridge.org](https://www.cambridge.org)

Źródło: [pl.SputnikNews.com](https://pl.sputniknews.com)